

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

Çocuklara yönelik cinsel istismar, yalnızca bireysel mağduriyet doğuran bir suç değildir; aynı zamanda toplumun bütününe yönelmiş ağır bir saldırdır. Çocuğun fiziksel, ruhsal ve toplumsal gelişimine yönelik telafisi güç zararlar doğuran bu fiiller, ulusal ve uluslararası hukuk düzenlerinde “en ağır suç tipleri” arasında kabul edilmektedir.

Türk Ceza Kanunu’nun 103. maddesi, çocukların cinsel istismarını açıkça suç olarak düzenlemiş ve yüksek cezai yaptırımlarla koruma altına almıştır. Ayrıca 5237 sayılı TCK, 5271 sayılı CMK ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu, çocuğun üstün yararı ilkesine dayalı özel usuller öngörmektedir. Çocukların ifadelerinin yalnızca uzman kişiler aracılığıyla alınması, ikincil travmanın önlenmesi ve adli süreç boyunca psikososyal destek sağlanması, bu yasal düzenlemelerin doğrudan gereğidir.

Anayasa’nın 41. maddesi, devletin çocukları her türlü istismar ve şiddete karşı koruma yükümlülüğünü açıkça düzenlemiştir. Yine Anayasa’nın 90. maddesi uyarınca usulüne göre yürürlüğe konulmuş uluslararası sözleşmeler kanun hükmündedir. Bu çerçevede Türkiye’nin taraf olduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Çocuk Haklarının Kullanılmasına İlişkin Avrupa Konvansiyonu ve diğer uluslararası belgeler; devletin pozitif yükümlülüklerini tanımlamakta, çocukların istismara karşı korunmasını bir “insan hakları meselesi” olarak kabul etmektedir.

Ne var ki, Hakkâri’nin Şemdinli ilçesine bağlı bir köyde yaşanan ve basına yansıyan olayda, M.K. isimli şahsın iki çocuğa cinsel saldırıda bulunduğu iddia edilmiş; ilk etapta gözaltına alınan şüpheli, delil yetersizliği gerekçesiyle serbest bırakılmıştır. Avukatların itirazı üzerine yeniden gözaltına alınarak tutuklanmış olması, ilk serbest bırakma kararının kamu vicdanında derin yara açtığını göstermektedir. Bu durum, cezasızlık algısını güçlendirmekte ve benzer olayların önlenmesi noktasında devletin koruma kapasitesine dair ciddi soru işaretleri doğurmaktadır.

Çocuklara yönelik istismar suçlarının etkin şekilde soruşturulmaması, yalnızca mağdurların değil, tüm toplumun güven duygusunu zedeler. Failin cezasız kalması, başka potansiyel failleri cesaretlendirir ve mağdurları susturur. Bu nedenle, devletin bütün organlarının hızlı, etkin ve şeffaf bir soruşturma yürütmesi zorunludur.

Ayrıca çocuk mağdurlara yönelik destek mekanizmalarının (Çocuk İzlem Merkezleri, adli psikolog desteği, ücretsiz avukat tayini, sağlık ve sosyal hizmet desteği) eksiksiz işletilmesi gerekir. Çocukların defalarca ifade vermek zorunda bırakılması, delillerin zamanında toplanmaması veya koruma tedbirlerinin alınmaması hem ulusal hukuk normlarına hem de uluslararası insan hakları standartlarına aykırıdır.

Bu bağlamda, söz konusu olay yalnızca münferit bir vaka olarak görülmemeli; çocukların cinsel istismardan korunmasına ilişkin sistematik sorunları görünür kılan önemli bir örnek olarak ele alınmalıdır. Adalet Bakanlığı'nın etkin ve hızlı soruşturma süreçlerini, İçişleri Bakanlığı'nın ise kolluk kuvvetlerinin usulüne uygun ve çocukların korunmasını esas alan uygulamalarını güvence altına alması zorunludur.

Dolayısıyla, çocuk istismarı vakalarında gecikme, ihmalkârlık veya şeffaflık eksikliği kabul edilemez. Çocukların üstün yararı, her türlü idari ve yargısal uygulamada mutlak öncelik olmalıdır. Failin adil yargılama sonucunda en ağır şekilde cezalandırılması, mağdurların korunması ve benzer olayların önlenmesi için devletin bütün kurumlarının eşgüdüm içinde hareket etmesi, toplumun adalet duygusunun yeniden tesisi açısından zorunludur.

Bu bağlamda;

1. Şüpheli M.K.'nin ilk aşamada "delil yetersizliği" gerekçesiyle serbest bırakılmasının hukuki dayanağı nedir? Bu karar hangi somut unsurlara dayandırılmıştır?
2. Çocukların ifadeleri hangi usul çerçevesinde alınmıştır? Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM) devreye sokulmuş mudur?
3. Mağdur çocukların yeniden travmatize olmamaları için psikolojik destek ve adli görüşme uzmanı desteği sağlanmış mıdır?
4. Çocuklardan alınan DNA örnekleri ve diğer delillerin toplanması, muhafazası ve incelenmesi süreci hangi standartlara göre yürütülmektedir?
5. İlk serbest bırakma kararının ardından sorumluluğu bulunan savcı veya hâkimler hakkında herhangi bir idari inceleme yapılmakta mıdır?
6. Çocuk istismarı davalarında hâkim ve savcıların uzmanlaşması için özel eğitim ve kılavuz programları mevcut mudur?
7. Son beş yılda çocuklara yönelik cinsel istismar suçlarında açılan soruşturma ve kovuşturma sayısı, beraat ve mahkûmiyet oranları nedir?
8. Çocukların üstün yararı ilkesinin uygulanması noktasında Adalet Bakanlığı tarafından yürütülen özel bir strateji veya eylem planı var mıdır?
9. Bu olayda ortaya çıkan kamu vicdanını yaralayan cezasızlık algısının giderilmesi ve benzer vakaların önlenmesi için Bakanlığınız hangi somut adımları atacaktır?
10. Soruşturma ve kovuşturma süreçlerinde, failin en ağır cezayı almasını sağlamak amacıyla delillerin toplanması, korunması ve herhangi bir şekilde karartılmasının önlenmesi için Adalet Bakanlığı tarafından hangi somut tedbirler alınmaktadır? Bu tedbirlerin uygulanmasına yönelik denetim ve sorumluluk mekanizmaları nelerdir?